

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Renáty Lukešové a soudců JUDr. PhDr. Filipa Havrdy a Mgr. Kláry Hrobské ve věci

žalobkyně: J. K., narozená
bytem
zastoupená advokátkou JUDr. Zuzanou Špitálskou
sídlem E. Peškové 7, 150 00 Praha 5

proti
žalované: IČO
sídlem
zastoupená advokátem JUDr. Petrem Šustkem, Ph.D.
sídlem Veleslavínova 3, 110 00 Praha 1

za účasti vedlejší účastnice na straně žalované:
Allianz pojišťovna, a.s., IČO 47115971
sídlem Ke Štvanici 656/3, 186 00 Praha 8

o náhradu újmy na zdraví, o odvolání žalobkyně, žalované a vedlejší účastnice na straně žalované
proti rozsudku Okresního soudu v Mladé Boleslavi ze dne 10. 7. 2020, č. j. 16 C 157/2019 - 215

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně se v napadeném výroku II. mění tak, že žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni 160 000 Kč se zákonným úrokem z prodlení ve výši 9,75 % ročně od 14. 5. 2019 do zaplacení do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku; jinak se v tomto výroku potvrzuje.
- II. Rozsudek soudu prvního stupně se v napadeném výroku I. potvrzuje.

Shodu s prvopisem potvrzuje Jana Hrtánková

- III. Žalovaná a vedlejší účastnice na straně žalované jsou povinny zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení 267 430 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám právní zástupkyně žalobkyně.
- IV. Žalovaná a vedlejší účastnice na straně žalované jsou povinny zaplatit České republice náhradu nákladů řízení 11 126 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku na účet Okresního soudu v Mladé Boleslavi.
- V. Žalovaná a vedlejší účastnice na straně žalované jsou povinny zaplatit žalobkyni náhradu nákladů odvolacího řízení 71 729 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám právní zástupkyně žalobkyně.

Odůvodnění:

1. Okresní soud v Mladé Boleslavi (dále jen „soud prvního stupně“) rozsudkem ze dne 10. 7. 2020, č. j. 16 C 157/2019-215, uložil žalované povinnost zaplatit žalobkyni částku 230 522 Kč, částku 2 363 395 Kč a částku 29 900 Kč se zákonným úrokem z prodlení z těchto částek ve výši 9,75 % ročně od 14. 5. 2019 do zaplacení, vše do tří dnů od právní moci rozsudku (výrok I.). Žaloba byla zamítnuta co do požadavku žalobkyně na zaplacení 300 000 Kč se zákonným úrokem z prodlení z této částky ve výši 9,75 % ročně od 14. 5. 2019 do zaplacení (výrok II.). Žalované a vedlejší účastníci na straně žalované byla uložena povinnost zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení 218 068 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám její právní zástupkyně (výrok III.). Znalci MUDr. Milanu Kutáčkovi bylo přiznáno znalečné ve výši 2 794 Kč (výrok IV.). Žalobkyni byla uložena povinnost zaplatit náhradu nákladů řízení státu ve výši 1 141,50 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku na účet Okresního soudu v Mladé Boleslavi (výrok V.). Žalované a vedlejší účastníci na straně žalované byla uložena povinnost zaplatit náhradu nákladů řízení státu ve výši 9 984,50 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku na účet Okresního soudu v Mladé Boleslavi (výrok VI.).
2. Soud prvního stupně po provedeném dokazování dospěl k závěru, že žalovaná zanedbala pooperační péči o žalobkyni, pokud jí při zjištěných zdravotních potížích po provedeném operačním zákroku nezajistila bezodkladné neurologické vyšetření a porušila tak svou smluvní právní povinnost poskytnout jí zdravotní služby na náležité odborné úrovni. Mezi vzniklou újmou na zdraví žalobkyně a porušením právní povinnosti žalovanou shledal soud prvního stupně příčinnou souvislost a nárok žalobkyně co do základu oprávněným. Při určení výše nemajetkové újmy pak soud prvního stupně vyšel ze znaleckého posudku znalce MUDr. Milana Kutáčka zpracovaného v souladu s Metodikou k náhradě nemajetkové újmy na zdraví schválenou Nejvyšším soudem, publikovanou dne 12. 3. 2014 pod sp. zn. Cpjn 14/2014 a uveřejněnou ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek (dále jen „Metodika“), a přiznal žalobkyni bolestné ve výši 230 522 Kč s příslušenstvím, náhradu za ztížení společenského uplatnění (dále jen „ZSÚ“) ve výši 2 363 395 Kč s příslušenstvím a vynaložené náklady řízení na znalecké posudky ve výši 29 900 Kč. Žalobu zamítl co do uplatněného nároku na tzv. další škodu ve smyslu ustanovení § 2958 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku v platném znění (dále jen „o. z.“) s tím, že tuto újmu u žalobkyně neshledal.
3. Proti shora uvedenému rozsudku, a to proti výroku II., III. a V. podala včas odvolání žalobkyně, která namítala, že jí soudem prvního stupně měla být přiznána náhrada další nemajetkové újmy dle ustanovení § 2958 o. z., neboť v řízení tvrdila řadu specifických okolností, které nelze, jak učinil soud prvního stupně, paušálně podřadit „pod určitou míru nepohodlí, stresu či obtíží spojených s utrpenou zdravotní újmou“ a v rámci odškodnění vzniklých újem tyto okolnosti podřadit pod tzv. „bolestné v širším smyslu“. Žalobkyně za specifické okolnosti, které odůvodňují přiznání další nemajetkové újmy, považuje ztrátu možnosti prožití jedinečných okamžiků života v přechodném období mezi poškozením zdraví a ustálením zdravotního stavu, od něhož je pak ztráta možnosti dalšího uplatnění v životě odškodňována jako ZSÚ. Žalobkyně poukázala na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 2. 5. 2019, sp. zn. 25 Cdo 2635/2018, z něhož se podává, že „za další nemajetkovou újmu při ublížení na zdraví, která je odškodnitelná, vedle bolestného a ztížení společenského uplatnění, je třeba

považovat takové specifické okolnosti vymykající se obvyklému způsobu života poškozeného v průběhu léčby, které nenastávají pravidelně, ale zvyšují intenzitu utržené újmy na zdraví nad obvyklou míru. Mezi takové okolnosti může být zahrnuta například nemožnost strávit s osobami blízkými Vánoce“. Žalobkyně do ustálení zdravotního stavu nemohla trávit se svou rodinou nejen Vánoce, ale i další jedinečné významné okamžiky rodinného života, jako jsou narozeniny, svátky a například Velikonoce. Další nemajetkovou újmu žalobkyně spatřuje i ve skutečnosti, že během hospitalizace u žalované nebylo po dobu 10 dnů účinně postaráno o odchod její stolice a nebyla po celou dobu hospitalizace informována o příčině neurologického deficitu, který se po operaci objevil, ani o dalším postupu v léčbě, neboť žalovaná nezajistila provedení vyšetření objektivně způsobitelných odhalit příčinu neurologického deficitu a o zhoršený stav žalobkyně se nezajímala. Tato nejistota u žalobkyně vyvolávala další strach, úzkost a duševní strádání v obavách z budoucnosti, které vybočují z míry duševního nepohodlí spojeného s obvyklým způsobem léčby a představují tak nadprůměrný stres a psychické obtíže, které je třeba odškodnit samostatně vedle tzv. bolestného v širším smyslu. Dva roky trápení a nejistoty žalobkyně spojené s tzv. neurogenním střevem, které nakonec vyústilo v rozhodnutí žalobkyně pro vývod tlustého střeva na stěnu břišní, pro ni představovaly nadměrnou psychickou zátěž a strádání, které nelze rovněž zahrnout pod obvyklou míru psychického nepohodlí souvisejícího s léčením poškození zdraví. Stomie představuje razantní zásah do tělesné integrity a žalobkyně ji přesto zvolila, aby nemusela dále snášet bolesti při vyprazdňování. Dle žalobkyně soud prvního stupně nesprávně rozhodl i o náhradě nákladů řízení, neboť u všech žalobkyní uplatněných nároků jde o náhradu nemajetkové újmy, jejíž výše záleží na úvaze soudu. Žalobkyni tak měla být přiznána náhrada nákladů řízení podle ustanovení § 142 odst. 3 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu v platném znění (dále jen „o. s. ř.“). Navíc neúspěch žalobkyně představoval pouze nepatrnou část k celkovému jejímu úspěchu v řízení. Žalobkyně odkázala v tomto směru na konkrétní judikaturu Ústavního soudu a rozsudek Městského soudu v Praze (č. j. 15 Co 499/2010-218). Žalobkyně nesouhlasila s rozhodnutím soudu prvního stupně o náhradě nákladů řízení státu podle výsledku řízení, neboť soud nerozlišil mezi výsledkem řízení a úspěchem ve věci samé, a odkázala na rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 25. 2. 2009, sp. zn. I. ÚS 92/08, které se touto problematikou zabývá. Navrhla, aby odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně v napadeném výroku II. změnil tak, že žalované uloží povinnost zaplatit žalobkyni 300 000 Kč se zákonným úrokem z prodlení z této částky ve výši 9,75 % ročně od 14. 5. 2019 do zaplacení do tří dnů od právní moci rozsudku, výrok III. změnil tak, že žalobkyni přizná úplnou náhradu nákladů řízení, k jejichž náhradě uloží povinnost žalované a účastníci se na její straně společně a nerozdílně a výrok V. rozsudku soudu prvního stupně změnil tak, že žalobkyni se povinnost zaplatit České republice znalečné ve výši 1 141,50 Kč neukládá a dále přizná žalobkyni náhradu nákladů odvolacího řízení.

4. Proti shora uvedenému rozsudku podala včas odvolání žalovaná, a to proti výrokům I., III., V. a VI. s tvrzením, že zdravotní péči poskytla žalobkyni lege artis. Zdůraznila, že soud prvního stupně vycházel ze znaleckého posudku podaného znalcem s nepříslušnou odborností. Odůvodnění soudu prvního stupně, že lidský organismus je jeden celek a procesy v něm nelze zcela oddělit a dále, že se k posouzení věci cítili odborně kompetentní členové odborné vědecké rady ČLK, nemůže v dané věci obstát. Na základě této úvahy soudu prvního stupně nelze překlenout rozdíly v odbornosti lékařů z jednotlivých oborů zdravotnictví. Takový postup by zcela popíral nutnost specializace v medicíně. V tomto směru žalovaná odkázala na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 6. 1997, sp. zn. 1 Tzn 9/97. Dále na doporučení České lékařské komory, která k problematice znaleckých posudků na kongresu 18. 6. 2009 uvedla „*že posuzovat správnost či nesprávnost postupu lékaře může pouze znalec stejné odbornosti.*“ Znalec MUDr. Pavel Hude, Ph.D. (dále také jen „znalec MUDr. Hude“) je anesteziolog, nikoliv neurolog, a je zapsaný v seznamu znalců pod specializací anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicína, a není tak způsobilý vyjadřovat se k otázkám přesahujícím jeho odborné zaměření. V řešené věci jde o složité odborné otázky ohledně diagnostiky a správného postupu řešení neurologických obtíží a znalec se specializací anesteziologie nemůže podat dostatečně odborné závěry. Znalec vycházel ze znalosti pozdějšího vývoje

zdravotního stavu žalobkyně, ačkoliv pro účely znaleckého hodnocení je nezbytné posuzovat lékařský postup dle informací pro lékaře tehdy dostupných. V této souvislosti žalovaná odkázala na rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 22. 3. 2005, sp. zn. 7 Tdo 219/2005, a ze dne 31. 10. 2013, sp. zn. 25 Cdo 221/2011. Dle žalované diagnóza žalobkyně nebyla stanovena jako akutní neurologická komplikace ani dne 15. 12. 2016 po neurologickém konciliu [REDAKCE], a.s. a ani dne 23. 12. 2016 po CT vyšetření a neurologickému conciliu ve [REDAKCE]. Není tak jasné, proč se znalec MUDr. Hude domnívá, že druhý pooperační den mohlo dojít k rozpoznání syndromu kaudy, anebo syndromu míšního epikonu a konu. Neurologické pracoviště [REDAKCE] dne 23. 12. 2016 neodhalilo příčinu obtíží žalobkyně a její stav nebyl hodnocen jako akutní a pro další léčbu byl zvolen konzervativní postup. Žalovaná poukázala na rozpory závěrů znaleckých posudků Prof. MUDr. Jaroslava Elise (dále také jen „znalec MUDr. Elis“), MUDr. Hudeho a závěry odborných posudků České lékařské komory. Ani výpověď znalců před soudem jejich rozpory nepřeklenula, spíše došlo k jednoznačnému vyjádření vzájemně si odporujících závěrů obou znalců. Rozpory mezi znaleckými posudky je dle žalované nutno pro další postup v řízení odstranit revizním znaleckým posudkem. V této souvislosti žalovaná odkázala na rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 28. 3. 2018, sp. zn. 32 Cdo 2197/2016, ze dne 17. 3. 2016, sp. zn. 29 Cdo 4153/2015, ze dne 24. 4. 2012, sp. zn. 21 Cdo 4562/2010 a ze dne 10. 11. 2015, sp. zn. 21 Cdo 4543/2014. Dle žalované se soud prvního stupně nevypořádal s otázkou příčinné souvislosti, neboť pominul, že při řádném poskytnutí zdravotní péče dalšími subjekty, které se na léčbě žalobkyně podílely, by dle odborného znaleckého hodnocení zřejmě nenastal následek v podobě újmy na zdraví žalobkyně. Žalovaná v předmětné době nedisponovala oprávněním k poskytování zdravotních služeb v oboru neurologie a byla tedy po této stránce na jednání navazujících poskytovatelů zcela závislá. Jednání žalované tak nemohlo být skutečnou relevantní příčinou následku. Žalovaná dále podrobně rozebrala otázky příčinné souvislosti s odkazem na platnou judikaturu. Dle žalované se z výpovědi znalce MUDr. Hudeho podává, že k výskytu prvních neurologických symptomů došlo již při operaci samé a v době výskytu prvních neurologických symptomů u žalobkyně byla kritická doba 12 hodin od vzniku komprese překročena. Stav pacientky s vysokou mírou pravděpodobnosti již nebylo možné účinně řešit, a to aniž by se na situaci jakkoliv podílel nesprávný postup žalované. Pokud by se na straně žalované nejednalo o syndrom kaudy ale o syndrom míšního konu a epikonu, jak uvádí znalec MUDr. Elis, pak by dle tohoto znalce nebylo možno včas ani stanovit správnou diagnózu, natož účinným způsobem tyto komplikace vyřešit. Nakonec žalovaná nesouhlasila se znaleckým posudkem znalce MUDr. Milana Kutáčka (dále také jen „znalec MUDr. Kutáček“), a to v rámci ohodnocení jednotlivých položek ZSÚ dle Metodiky. Žalovaná navrhla, aby odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně změnil tak, že žalobu v plném rozsahu zamítne, případně jej zruší a věc vrátí soudu prvního stupně k dalšímu řízení. Žalovaná se vzdala náhrady nákladů řízení.

5. Proti shora uvedenému rozsudku podala včas odvolání vedlejší účastnice na straně žalované, a to proti výrokům I., III. a VI. Namítala nedostatečnou specializaci MUDr. Hudeho, když z toho důvodu se nelze opřít o závěry jeho znaleckého posudku. Vedlejší účastnice na straně žalované navrhla, aby odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně změnil tak, že žalobu v celém rozsahu zamítne, případně jej zruší a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.
6. Žalobkyně ve svém vyjádření k odvolání žalované uvedla k odborné způsobilosti znalce MUDr. Hudeho, že v tomto případě byl hodnocen postup při poskytování zdravotní péče v časném pooperačním období u pacientky, která po probuzení po operaci provedené v celkové anestezii udávala necitlivost dolních končetin, a u níž se klinicky manifestoval neurologický deficit. Ke zhoršení neurologického stavu žalobkyně došlo v návaznosti na provedený anesteziologický výkon, s nímž zhoršení stavu bezprostředně souvisí a pooperační péče, ať již poskytována na odděleních JIP nebo na jiných odděleních, je v případě komplikací souvisejících s anesteziologickou péčí rovněž v odborné kompetenci lékařů ARO. V posuzovaném případě nebyl anesteziolog na zhoršení neurologického stavu žalobkyně po operaci ani upozorněn, což je postup nesprávný

a nesprávná byla i další rozhodnutí žalované, která nezajistila CT vyšetření, vyšetření magnetickou rezonancí a neprovedla konzultace výsledků těchto zobrazovacích vyšetření s neurochirurgem. MUDr. Hude má odpovídající odbornou erudici k tomu, aby mohl časnou pooperační péči o žalobkyni posoudit, neboť ve věci jde o zhoršení neurologického stavu pacientky po operačním výkonu prováděném v úplné anestezii. Žalobkyně zdůraznila, že v rámci řízení před ČLK zahájeném na základě stížnosti žalobkyně na postup při poskytování zdravotní péče žalovanou, byly vypracovány dva odborné posudky odborných komisí, a to odborný posudek odborné komise pro anesteziologii a resuscitaci Vědecké rady ČLK a odborný posudek odborné komise pro neurologii Vědecké rady ČLK. Nelze předpokládat, že by ČLK v rámci posuzování správnosti postupu při poskytování zdravotní péče v disciplinárním řízení pověřila posouzením věci odbornou komisí z nesouvisejícího odvětví lékařské vědy. Znalec MUDr. Hude ve své výpovědi před soudem popsal standard pooperační péče při vzniku pooperačních komplikací typu neurologického deficitu s ohledem na jeho dlouholeté zkušenosti z praxe ve FN Brno - Bohunice na klinice anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicíny. Odborné závěry znalce nejsou založeny na neodůvodněných předpokladech, ale na praktických zkušenostech. Žalobkyně nesdílí názor žalované, že pro posouzení správnosti postupu žalované je nezbytně nutné určení diagnózy žalobkyně, tedy zda šlo o syndrom kaudy či syndrom míšního konu či epikonu. Podstatné je, že se u žalobkyně v časném pooperačním období prokazatelně manifestoval neurologický deficit, na který nebylo včas a odpovídajícím způsobem ze strany žalované reagováno. Již při výuce neurologie je obecně známo, že v případě zhoršení neurologického stavu pacienta v souvislosti s možnou operační komplikací je nutno mít vždy na zřeteli význam faktoru času, a proto je nutno pacienta bez prodlení vyšetřit adekvátní zobrazovací metodou, výsledky vyšetření konzultovat s odborným pracovištěm a v závislosti na výsledku vyšetření učinit další kroky v léčbě. V případě zjištění komprese je pak nutno utlačované nervové tkáně okamžitě dekomprimovat. Jak pro syndrom kaudy tak pro syndrom míšního konu či epikonu je základem diagnostiky pečlivé vyhodnocení příznaků, fyzikální vyšetření pacienta a jeho vyšetření zobrazovacími metodami. Při včasné odstranění komprese mohou příznaky zcela vymizet nebo se mohou aspoň zmírnit. Pokud žalovaná potřebná vyšetření neprovedla či je nezajistila, nemůže ze svého protiprávního jednání těžit a obrátit jí zaviněný stav ve svou procesní výhodu. Na významu včasného vyšetření pacienta za účelem odhalení příčiny vzniklých komplikací se shodli všichni znalci. MUDr. E. při své výpovědi uvedl, že již první den mělo být požádáno o neurologické konzilium a pokud by byl doporučen překlad, měl být proveden druhý den, což se normálně dělá. Prodlení žalované v řešení pooperačních komplikací bylo prokázáno a význam faktoru času při řešení příčiny obtíží pro budoucí prognózu zdravotního stavu pacienta potvrdili všichni znalci. Dle žalobkyně existuje příčinná souvislost mezi neposkytnutím adekvátní zdravotní pooperační péče žalovanou v rozhodujícím časné pooperačním období a újmou na zdraví vzniklou žalobkyni. Jednání dalších dvou subjektů poskytujících žalobkyni zdravotní péči nepředstavuje samostatnou příčinu přerušující řetězec příčinné souvislosti mezi jednáním žalované a újmou vzniklou už na zdraví žalobkyně. Jednání žalované tak představuje podstatnou skutečnost, bez níž by ke škodlivému následku nedošlo, a i pokud by k této příčině přistoupily příčiny další, jednání žalované zůstává příčinou podstatnou. Dle žalobkyně znalecký posudek znalce MUDr. Kutáčka ohledně ZSÚ byl správný a znalec jej při své výpovědi obhájil. Žalovaná revizní znalecký posudek za účelem nového posouzení zdravotního stavu žalobkyně a nového stanovení výše odškodnění za ZSÚ v řízení nenavrhla. Ostatně soud tento posudek shledal správným a od výše náhrady stanovené znalcem se neodchýlil. Konečnou výši odškodnění určuje soud a účelem znaleckého posudku je vytvořit pro soud dostatečně podrobný, strukturovaný a uchopitelný skutkový základ obsahující odborný lékařský závěr o míře vyřazení poškozeného ze životních činností definovaných v Metodice tak, aby soud mohl učinit právní závěr o výši náhrady za nemajetkovou újmu.

7. Krajský soud v Praze jako soud odvolací po zjištění, že odvolání bylo podáno včas, osobami k tomu oprávněnými a proti rozhodnutí, proti němuž je přípustné, přezkoumal rozhodnutí soudu prvního

stupně v napadeném rozsahu podle § 212 a § 212a o. s. ř. a dospěl k závěru, že odvolání žalobkyně je částečně opodstatněné.

8. Odvolání nesměřovalo proti výroku IV. napadeného rozsudku, který tak samostatně nabyl právní moci (§ 206 odst. 2 o. s. ř.).
9. Soud prvního stupně po provedeném dokazování vyšel z takto zjištěného skutkového stavu: žalobkyně byla dne 11. 12. 2016 hospitalizována u žalované za účelem plánované operace – totální endoprotézy (TEP) pravého kolene. Operace proběhla na pracovišti žalované dne 12. 12. 2016. Původně měla být operace provedena ve spinální anestezii, ta se však nezdařila (celkem žalovaná učinila tři pokusy), operace byla provedena v celkové anestézii s intubací. Dne 13. 12. 2016 již žalobkyně nezvládla přitáhnout špičku na pravé dolní končetině a udávala sníženou citlivost prstů, shodný stav trval i dne 14. 12. 2016. Dne 15. 12. 2016 se u žalobkyně vyskytovala na pravé noze paresa, vlevo oslabená hybnost TC skloubení (hlezenního kloubu) a byla vyšetřena na neurologickém oddělení [redacted]. Neuroložkou MUDr. V [redacted] byl doporučen překlad na spádové neurologické pracoviště k dovyšetření, k tomu však nedošlo. Žalobkyně měla od operace až do 23. 12. 2016 zaveden permanentní močový katetr a na stoličce v uvedené době nebyla.

Dne 23. 12. 2016 byla žalobkyně přeložena z pracoviště žalované na [redacted]. To již utrpěla periferní hemiparesu obou dolních končetin, parestezii obou dolních končetin více akrálně a poruchu PAG cití. Téhož dne byla žalobkyně vyšetřena na neurologickém pracovišti [redacted] s výsledkem absolutní stenóza L3-4 a tlak na kořen L5 vlevo. Teprve dne 23. 12. 2016 byla žalobkyni manuálně vybavena stoličce, permanentní močový katetr byl nejprve vyjmut, ale po potížích (retence moči) byl opět zaveden. Žalobkyně po absolvování rehabilitačního pobytu nebyla schopna samostatně udělat krok, došlo pouze k částečnému zlepšení její motoriky. Dne 24. 1. 2017 byla žalobkyně za účelem zajištění dlouhodobé péče přeložena do [redacted].

Od 23. 2. 2017 do 8. 3. 2017 byla žalobkyně hospitalizována na neurochirurgické klinice ve [redacted], měla stále trvale zaveden permanentní močový katetr, trpěla inkontinencí stolice, zvládala sebeobsluhu v rámci lůžka, s dopomocí byla vertikalizována do vysokého chodítka. Dne 27. 2. 2017 absolvovala operaci bederní páteře pro těžké multietážové stenózy a byla přeložena na spinální jednotku při [redacted]. Dne 3. 5. až 29. 6. 2017 byla hospitalizována v [redacted]. Pro opakované průjmy a uroinfekce byla přeložena zpět na spinální jednotku při [redacted] a po přeléčení průjmů a uroinfekce byla v době od 19. 7. až 22. 8. 2017 opět hospitalizována v [redacted].

Po návratu domů (po pobytu v [redacted]) měla žalobkyně dlouhodobě problémy s průjmy, neurogenním střevem, bolestmi konečníku, neudržela stoličce. Dne 22. 11. 2018 (hospitalizace od 21. 11. 2018 do 29. 11. 2018) byla žalobkyni na [redacted], pro stálé bolesti a potíže s vylučováním provedeno vyvedení derivační kolostomie.

V současné době má žalobkyně značně sníženou pohyblivost, v interiéru pohybuje na mechanickém vozíku, jinak po bytě se skládacím chodítkem, o které se musí pevně opírat oběma rukama a je značně nestabilní. V exteriéru se pohybuje o francouzských berličích, s peroneální páskou na pravé dolní končetině, o berličích ujde cca 30 metrů, pak si musí odpočinout, chůze je velmi pomalá. Podmínkou chůze na berličích je rovný a hladký povrch, do kopce, z kopce a v nerovném terénu není chůze schopná. S dopomocí usedne do osobního automobilu, s výraznou dopomocí z něj vystoupí. Přesuny z vyvýšeného lůžka na vozík zvládá sama, stejně tak na WC, koupelnový a toaletní vozík, vše ale trvá dlouho. Močení neovládá, jen minimálně cítí, sama se cévkuje, občas dojde k automatickému vyprázdnění měchýře. Stoličce odchází přes stomii, jejíž obsluhu (jako bývalá zdravotní sestra) zvládá. Občasnou zbytkovou sekreci z konečníku musí asistovaně vyprazdňovat s čípkem. Bolesti nyní nemá, občas parestesie a křeče obou dolních končetin, více pravé. Silné

Shodu s prvopisem potvrzuje Jana Hrtánková

bolesti páteře řešila neurochirurgická operace, úporné bolesti konečníku a trvalé bolesti břicha při průjmech do značné míry vyřešila stomie. Zásadní psychické potíže nemá, v prvním období v nemocnicích brala antidepresiva. Má občasné pocity křivdy, je jí líto ztracených aktivit, zmařených rodinných událostí jako narozenin, Vánoc a Velikonoc, také už nemůže jako dřív doprovázet vnučku na parkurové závody, což byla dříve velmi frekventovaná aktivita. Nemůže navštěvovat kulturní zařízení, vlastně je jen doma. Je věřící, praktikující katolička, nyní se do kostela nedostane, nepoklekne, nemůže tak jako dřív udržovat společenské vztahy se známými, cítí společenskou vyřazenost. Bojí se budoucnosti, o vše se nyní stará manžel (■ let), který špatně chodí o dvou francouzských berlích.

Bolestné stanovil znalec MUDr. Kutáček znaleckým posudkem ze dne 10. 3. 2019 v rozsahu 837 bodů (2016-462 bodů s hodnotou bodu 264,67 Kč pro rok 2015, 2017-125 bodů s hodnotou bodu 275,89 Kč, 2018-250 bodů s hodnotou bodu 295,04 Kč) na celkem částku 230 522 Kč. K ustálení zdravotního stavu žalobkyně došlo 22. 2. 2019, znalec stanovil výchozí rámcovou částku 11 801 600 Kč, celkem ztrátu ZSÚ 25,03 % a uplatnil modifikační koeficient 20 % pro věk žalobkyně. Výše ZSÚ stanovil částkou 2 363 395 Kč.

10. S takto zjištěným skutkovým stavem věci se odvolací soud ztotožňuje s tím, že má oporu v provedeném dokazování a nedoznal změny ani v rámci odvolacího řízení. Odvolací soud proto na toto vyličení skutkového stavu učiněné soudem prvního stupně plně odkazuje.
11. Po právní stránce odvolací soud shodně jako soud prvního stupně posuzoval věc podle zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku v platném znění, dále jen „o. z.“, a dle příslušných ustanovení zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování v platném znění, dále jen „zákon o zdravotních službách“, a dalších níže uvedených zákonných předpisů.
12. Podle § 28 odst. 2 zákona o zdravotních službách má pacient právo na poskytování zdravotních služeb na náležité odborné úrovni.
13. Podle ustanovení § 45 odst. 1 zákona o zdravotních službách je poskytovatel povinen poskytovat zdravotní služby na náležité odborné úrovni, vytvořit podmínky a opatření k zajištění uplatňování práv a povinností pacientů a dalších oprávněných osob, zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků při poskytování zdravotních služeb.
14. Podle článku 4 Úmluvy o lidských právech a biomedicíně (mezinárodní smlouva č. 96/2001 Sb. m. s.) jakýkoliv zákrok v oblasti péče o zdraví, včetně vědeckého výzkumu, je nutno provádět v souladu s příslušnými profesními povinnostmi a standardy.
15. Podle § 2910 o. z. škůdce, který vlastním zaviněním poruší povinnost stanovenou zákonem a zasáhne tak do absolutního práva poškozeného, nahradí poškozenému, co tím způsobil. Povinnost k náhradě vznikne i škůdci, který zasáhne do jiného práva poškozeného zaviněným porušením zákonné povinnosti stanovené na ochranu takového práva.
16. Podle § 2913 odst. 1 o. z. poruší-li strana povinnost ze smlouvy, nahradí škodu z toho vzniklou druhé straně nebo i osobě, jejímuž zájmu mělo splnění ujednané povinnosti zjevně sloužit.
17. Podle § 2914 o. z. kdo při své činnosti použije zmocněnce, zaměstnance nebo jiného pomocníka, nahradí škodu jím způsobenou stejně, jako by ji způsobil sám.
18. Podle § 2636 odst. 1 o. z. smlouvou o péči o zdraví se poskytovatel vůči příkazci zavazuje pečovat v rámci svého povolání nebo předmětu činnosti o zdraví ošetřovaného, ať již je jím příkazce nebo třetí osoba.
19. Podle § 2643 odst. 1 o. z. poskytovatel postupuje podle smlouvy s péčí řádného odborníka, a to i v souladu s pravidly svého oboru.
20. Podle § 2645 o. z. poskytovatel odpovídá za to, že splní své povinnosti s péčí řádného odborníka; k ujednáním, která to vylučují nebo omezují, se nepřihlíží.

Shodu s prvopisem potvrzuje Jana Hrtánková

21. Podle § 2958 o. z. při ublížení na zdraví odčiní škůdce újmu poškozeného peněžitou náhradou, vyvažující plně vytrpěné bolesti a další nemajetkové újmy; vznikla-li poškozením zdraví překážka lepší budoucnosti poškozeného, nahradí mu škůdce i ztížení společenského uplatnění. Nelze-li výši náhrady takto určit, stanoví se podle zásad slušnosti.
22. Předmětem činnosti žalované je provádění zdravotních výkonů a péče o pacienta. Vztah mezi pacientem a zdravotnickým zařízením je smluvním vztahem ve smyslu ustanovení § 2636 odst. 1 o. z. Péče o zdraví tak zahrnuje veškeré úkony a postupy poskytnuté zdravotnickým zařízením, které se týkají pacienta a jsou vedeny snahou zlepšit či zachovat jeho zdravotní stav. Povinností poskytovatele zdravotních služeb je pečovat o pacienta s péčí řádného odborníka v souladu s příslušnými profesními povinnostmi a standardy. Poskytovatel péče pak odpovídá za řádné poskytnutí péče a za škodu, která by vznikla v příčinné souvislosti s tím, pokud by s péčí řádného odborníka nepostupoval.
23. Mezi účastníky je nesporné, že žalobkyně se u žalované podrobila plánovanému operačnímu zákroku TEP pravého kolene pro gonarthrosu. Operace byla provedena v celkové anestezii s intubací (po neúspěšných pokusech o provedení spinální anestezie). Řešenou otázkou v projednávané věci bylo, zda žalovaná postupovala po operačním zákroku v pooperační péči u žalobkyně v souladu se současnými dostupnými poznatky lékařské vědy, s profesními pravidly a uznávanými medicínskými postupy, tedy lege artis. Postup lege artis je postup odborně medicínsky uznávaný, jehož účelnost a důvodnost se obecně přijímá, zároveň je v souladu s aktuálním stavem biomedicíny a s dosaženou úrovní teoretických a praktických poznatků v oblasti poskytování péče (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15. 8. 2012, sp. zn. 6 Tdo 353/2012). Závěr o tom, co je postup lege artis přísluší soudu (srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 25. 2. 2016, sp. zn. 25 Cdo 878/2014). Podkladem pro závěr, zda šlo ze strany poskytovatele zdravotní péče o postup lege artis či nikoliv je zpravidla znalecký posudek z oboru zdravotnictví. Z obsahu znaleckého posudku soud zjistí, jak by za shodných okolností jednala rozumná a zodpovědná osoba téže odbornosti. Jak se podává z rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 1. 6. 2017, sp. zn. 25 Cdo 4168/2016 *„každá konkrétní situace se přitom posuzuje individuálně, neboť lékařská věda disponuje různými a různě účinnými a bezpečnými postupy k provedení konkrétního léčebného zákroku. Zvažuje se též, zda poskytovatel zdravotní péče zvolil postup adekvátní charakteru nemoci a šetrný k pacientovi a zda způsob provedení byl bez vad. Vše je třeba posuzovat tzv. „ex ante“, tj. na základě poznatků, které měl poskytovatel zdravotní péče k dispozici v době svého rozhodování o dalším postupu, respektive v době provádění zákroku (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 10. 2011, sp. zn. 25 Cdo 4223/2009, a rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 5. 2015, sp. zn. 25 Cdo 259/2012, oba uveřejněny v Souboru rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu, C. H. Beck – dále jen „Soubor“ – pod C 10428 a C 14914).“*
24. Následující den po operaci žalobkyně bylo v průběhu rehabilitace zjištěno zhoršení jejího neurologického stavu, nezvládla přitáhnout špičku pravé dolní končetiny, udávala sníženou citlivost prstů. Zjištěný stav přetrvával i následující den a 14. a 15. 12. 2016 se přidala oslabená hybnost v TC skloubení vlevo. Dne 15. 12. 2016 žalobkyně absolvovala neurologické vyšetření v nemocnici v [REDAKCE] s doporučením k přeložení k dovyšetření na spádové neurologické pracoviště. Znalec MUDr. Hude (vypracoval znalecký posudek na žádost žalobkyně) ve znaleckém posudku ze dne 23. 9. 2018 neměl připomínek k samotnému operačnímu zákroku, avšak konstatoval nesprávný postup žalované při zjištění potíží žalobkyně shora uvedených. Uvedl, že při sebemenších náznacích nebo rozvoji neurologických komplikací po provedení nebo pokusu o subarachnoidální znecitlivění (pomocí spinální jehly do prostoru páteře L 4/5) je třeba neprodleně provést konziliární neurologické vyšetření a CT vyšetření s myelografií nebo vyšetření magnetickou rezonancí inkriminované oblasti k vyloučení akutního páteřního krvácení nebo myelopatie. Výsledek zobrazovacího vyšetření je pak nutno konzultovat s neurochirurgem. Tato vyšetření však žalovaná v případě žalobkyně neprovedla a dle znalce MUDr. Hudeho došlo ke vzniku syndromu inkompletní léze kaudy, jako následku dekompenzace chronických multietážových stenóz LS páteře, který vznikl během polohování pacientky a po neúspěšných pokusech o detekci spinálního

prostoru při snaze o provedení spinální anestezie. Znalec MUDr. Elis (který vypracoval znalecký posudek ze dne 19. 3. 2019 na žádost žalované) posoudil zdravotní potíže žalobkyně nikoli jako syndrom kaudy, ale jako syndrom míšního epikonu a konu, a ve své výpovědi před soudem prvního stupně mimo jiné uvedl, že v takovém případě je třeba jednat rychle a rychle diagnostikovat problém. Ortoped měl hned první den potíží požádat o neurologické konzílium, k překladi žalobkyně mělo dojít druhý den. Nicméně znalec MUDr. Elis měl za to, že by pravděpodobně nedošlo k odhalení správné diagnózy. Připustil však, že použití zobrazovací metody (CT a MR) by pravděpodobnost odhalení správné diagnózy zvýšilo. Při kompresy míchy pak platí, že čím dříve se to řeší, tím lépe. Z rozhodnutí rady České lékařské komory (dále jen „ČLK“) ze dne 28. 1. 2019 (čl. 26), kterým byla MUDr. J. K. udělena důtka pro disciplinární provinění, se podává, že důvodem udělení důtky byla skutečnost, že nevěnoval pozornost pooperačním stížnostem pacientky, nepomyslel na rozvoj kaudy, nezajistil včasné konziliární vyšetření a urgentní operační výkon tak nebyl indikován a ani proveden.

25. K námitkám žalované ohledně nedostatečné odbornosti znalce MUDr. Hudeho k vyhotovení znaleckého posudku z oboru neurologie, neboť je znalcem se specializací anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicína, odvolací soud konstatuje, že se tento znalec vyjadřoval ke stavu žalobkyně nastalém po anesteziologickém výkonu (plná anestezie následující po snaze o spinální anestezii), s jehož provedením zhoršení zdravotního stavu žalobkyně souviselo. To mu nepochybně umožňuje učinit závěr o správnosti bezprostřední pooperační péče o pacientku po výkonu v plné anestezii. Lze uzavřít, že odborná specialice MUDr. Hudeho je v tomto konkrétním případě dostatečná pro vypracování znaleckého posudku. Tento závěr je podporován i odborným posudkem odborné komise pro anesteziologii a resuscitaci vědecké rady ČLK reprezentované MUDr. M. P., MUDr. J. B. a Prof. MUDr. K. C., CSc., MBA, vypracovaným pro disciplinární řízení s MUDr. J. K. Odvolací soud se ztotožňuje se závěrem soudu prvního stupně, že není rozhodující pro závěr o postupu lege artis žalované, zda u žalobkyně došlo k syndromu kaudy (útlak kořenů míchy) či míšního epikonu a konu (útlak míchy), rozhodující je, zda žalovaná zhoršení jejího zdravotního stavu řešila správně. A znalci MUDr. Hude a MUDr. Elis se shodují v pro tuto věc zásadním závěru, že žalovaná měla reagovat co nejrychleji na stížnosti žalobkyně ohledně omezení a oslabení hybnosti dolních končetin, měla ihned zajistit provedení zobrazovacích vyšetření a zajistit neurologické konzílium. A byť žalovaná dopravila žalobkyni na neurologické pracoviště, jeho závěry o nutnosti přeložení žalobkyně k vyšetření na spádové neurologii nerespektovala a dalších osm dní neurologickou péčí o žalobkyni zanedbala. Kompresy kořenů míchy, či samotné míchy vyžaduje, co nejrychlejší řešení k zachování funkce utlačených nervů či zabránění přerušování míchy, tedy zajistit odstranění vzniklých příznaků či jejich zmírnění. Lze shrnout, že se znalci a lékaři, kteří vypracovali odborné posudky pro disciplinární řízení ČLK shodují v závěru, že žalobkyni nebyla s ohledem na pooperační průběh zajištěna dostatečná lékařská péče, která by vedla k rychlému odhalení správné neurologické diagnózy, a která by při včasném zákroku nevedla k následné újmě na jejím zdraví, případně by následky komprese míchy či jejích kořenů mohly být podstatně menší než je stávající stav.

26. K námitce žalované o nedostatku příčinné souvislosti mezi újmou na zdraví vzniklou žalobkyni a porušením právní povinnosti žalovanou, odkazu na teorii adekvátní příčinné souvislosti a platnou judikaturu, se závěrem o dalších možných příčinách vzniku újmy na zdraví žalobkyně, odvolací soud poukazuje na rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 25. 9. 2018, sp. zn. 25 Cdo 2999/2018, dle kterého, „je-li příčina, které z časového hlediska působí následně (jde o tzv. řetězec postupně nastupujících příčin a následků), více, musí být jejich vztah ke vzniku škody natolik propojen, že již z působení prvotní příčiny lze důvodně dovozovat věcnou souvislost se vznikem škodlivého následku (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 5. 2010, sp. zn. 25 Cdo 3585/2007, Soubor C 8673).“ Odvolací soud uzavírá, že prvotní příčinou škodlivého následku, újmy na zdraví žalobkyně, v tomto případě byla (jak výše uvedeno) rezignace žalované na stížnosti žalobkyně, nezajištění základních zobrazovacích vyšetření, nesvolání

neurologického konzilia a nepřeložení žalobkyně na spádové neurologické pracoviště. Další subjekty poskytující žalobkyni zdravotní péči pak nepředstavují samostatnou příčinu vzniku újmy žalobkyni a nepřerušují příčinnou souvislost mezi jedním žalované a vznikem újmy žalobkyni. Námitka žalované, že nedisponovala oprávněním poskytovat zdravotní služby v oboru neurologie, není relevantní, žalované mohla a měla zajistit vyšetření žalované pomocí CT či MR a v návaznosti na toto vyšetření dále zdravotní služby neurologa, ať již konziliem či přeložením na jiné neurologické pracoviště.

27. Odvolací soud dospěl ke shodnému právnímu závěru jako soud prvního stupně, a to že postup žalované při pooperační péči o žalobkyni byl non lege artis, tedy nikoli v souladu s aktuálním stavem biomedicíny a s dosaženou úrovní teoretických a praktických poznatků v oblasti poskytování zdravotní péče. Žalovaná porušila svoji zákonnou povinnost poskytovat zdravotní služby podle pravidel vědy a uznávaných medicínských postupů, při respektování individuality pacienta, s ohledem na konkrétní podmínky a objektivní možnosti (§ 28 odst. 2 zákona o zdravotních službách), ale také došlo k porušení smluvní povinnosti ve smyslu ustanovení § 2643 o. z. Žalovaná proto odpovídá dle ustanovení § 2913 o. z. i § 2910 o. z. (porušila ustanovení zákona o zdravotních službách) za újmu na zdraví žalobkyně, když tato újma vznikla v příčinné souvislosti s pochybením pracovníků žalované (§ 2914 o. z.) při pooperační péči o žalobkyni (popsanou shora).
28. Odvolací soud se dále zabýval nároky uplatněnými žalobkyní a jejich výší. Nároky na bolestné a ZSÚ byly znalcem MUDr. Kutáčkem vypracovány dle Metodiky. Účelem vypracování Metodiky bylo stanovit kritéria pro stanovení výše náhrady nemajetkové újmy na zdraví tak, aby rozhodnutí mohla být předvídatelná a vzájemně souměřitelná. Metodika sice nemá závazný charakter, je však pomůckou k naplnění zásady slušnosti ve smyslu § 2958 o. z., a doporučená Nejvyšším soudem k použití při rozhodování ve sporech o náhradu za bolest a ZSÚ dle § 2958 o. z. Bolestné se jako dříve ohodnocuje dle jednotlivých popsanych poškození zdraví a lékařských zákroků. U ZSÚ byl vytvořen nový systém, který lépe a podrobně dovoluje zjistit rozsah újmy na zdraví poškozeného a její dopad do všech stránek jeho života. Stupeň závažnosti trvalého zdravotního postižení se stanoví jako procentní vyjádření ztráty životních příležitostí (lepší budoucnosti) ve škále 0-100 % pro jednotlivé položky (domény) v devíti oblastech společenského zapojení, jde tak o matematická zpracování, které umožňuje zjistit výsledné procentní omezení poškozeného ve všech oblastech jeho života. Způsob výpočtu vychází z definice částky, která představuje pomyslnou hodnotu zmařeného lidského života při absolutním vyřazení ze všech sfér společenského zapojení (100 %). 100 % představuje 400 násobek průměrné hrubé měsíční nominální mzdy na přepočtené počty zaměstnanců v národním hospodářství za kalendářní rok předcházející roku, v němž se ustálil zdravotní stav poškozeného, tedy roku, kdy je možno přistoupit k vyčíslení náhrady újmy. Okolností, která umožňuje základní částku stanovenou postupem dle metodiky zvýšit (případně i snížit), je věk poškozeného, kdy, pokud poškozený utrpěl zranění ve věku 70 let a výše jako v řešeném případě, je na místě základní částku snížit přibližně o 20 %. Smyslem poskytnutí finančních prostředků kompenzujících újmu na zdraví, tedy ZSÚ, je zaopatření poškozeného tak, aby došlo k zmírnění jeho strádání a přiblížení kvality jeho života (pokud je to možné) stavu před vzniklou újmu na jeho zdraví.
29. Žalobkyně v příčinné souvislosti s chybně poskytnutou zdravotní službou žalovanou utrpěla bolest, další škodu a v důsledku poškození zdraví u ní nastala překážka její lepší budoucnosti, a má proto podle § 2958 o. z. právo na náhradu bolestného, další škody a ZSÚ.
30. Znalcem byla vytrpěná bolest žalobkyně ohodnocena 837 body, hodnota bodu v rozhodném období roku 2016 (vycházeno z výše průměrné mzdy 26 467 Kč v roce 2015) činila 264,67 Kč, hodnota bodu v rozhodném období roku 2017 (vycházeno z výše průměrné mzdy 27 589 Kč v roce 2016) činila 275,89 Kč, hodnota bodu v rozhodném období roku 2018 (vycházeno z výše průměrné mzdy 29 504 Kč v roce 2017) činila 295,04 Kč, výše bolestného tak činí celkem 230 522 Kč. Výpočet bolestného znalcem byl odvolacím soudem shledán správným a stanovená výše

Shodu s prvopisem potvrzuje Jana Hrtánková

odpovídající zásadě slušnosti. Soudem prvního stupně byl nárok na bolestné žalobkyni správně přiznán v celém uplatněném rozsahu.

31. ZSÚ bylo znalcem ohodnoceno částkou 2 363 395 Kč, když znalec MUDr. Kutáček vyšel z výchozí rámcové částky 11 801 600 Kč, která však odpovídá 400 násobku průměrné hrubé měsíční nominální mzdy na přepočtené počty zaměstnanců v národním hospodářství ve výši 29 504 Kč pro rok 2017, ačkoli k ustálení zdravotního stavu žalobkyně došlo až v roce 2019. Správně by měla výchozí rámcová částka činit 12 754 000 Kč, což odpovídá 400 násobku průměrné hrubé měsíční nominální mzdy na přepočtené počty zaměstnanců v národním hospodářství pro rok 2018 ve výši 31 885 Kč. Procentní vyjádření ztráty životních příležitostí u žalobkyně v rozsahu 25,03 % by činilo 3 192 326,20 Kč a po snížení o 20 % by činila částka ZSÚ u žalobkyně 2 553 860,95 Kč. Žalobkyně se však domáhala přiznání ZSÚ v celkové výši 2 363 395 Kč, takto stanovená výše je odpovídající zásadě slušnosti a soud prvního stupně jí je správně v požadované výši přiznal.
32. Žalobkyně se dále domáhala přiznání tzv. další újmy dle § 2958 o. z. Nejvyšší soud obsahově tuto újmu podřazuje pod psychické strádání přechodného rázu způsobené újmou na těle a související obtíže spojené s léčením této újmy. Z usnesení Nejvyššího soudu ze dne 1. 11. 2017, sp. zn. 25 Cdo 2245/2017 se podává, že „další nemajetkové újmy při ublížení na zdraví ve smyslu § 2958 o. z. jsou spojeny se zásahem do zdraví, který nespočívá v přechodné bolesti ani ve fyzické či psychické újmě dlouhodobého (trvalého) charakteru, nýbrž jde o specifické okolnosti vymykající se obvyklému průběhu léčby a stabilizace zdravotního stavu, které nenastávají pravidelně, ale zvyšují intenzitu utrpené újmy na zdraví nad obvyklou míru“. Dle rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 2. 5. 2019, sp. zn. 25 Cdo 2635/2018, „další nemajetkové újmy jsou novou kategorií nároku náhrady za újmu na zdraví, kterou nelze jednoduše definovat, avšak jež má vystihovat nekonečnou variabilitu soukromého života a různých životních situací, které dosud odškodňovány nebyly. Další nemajetkové újmy při ublížení na zdraví jsou spojeny se zásahem do zdraví, který nespočívá v přechodné bolesti ani ve fyzické či psychické újmě dlouhodobého (trvalého) charakteru; jde o specifické okolnosti vymykající se obvyklému průběhu léčby a stabilizace zdravotního stavu, tedy okolnosti, které nenastávají pravidelně, ale zvyšují intenzitu utrpené újmy na zdraví nad obvyklou míru (např. nečekané závažné komplikace spojené s léčením a z nich plynoucí omezení, jako je mnohátýdenní přišití končetiny v nepřirozené poloze za účelem tvorby a přenosu laloků při rekonstrukční chirurgii, nemožnost zúčastnit se pracovní či studijní stáže, sportovního utkání nebo jiné pro poškozeného významně plánované aktivity, potrat těhotné poškozené způsobený psychickým otřesem, nikoli škodnou událostí samotnou, atd.). Nepřiměřené rozšíření zbytkové kategorie další nemajetkové újmy by vedlo k vynětí standardních situací z rámce odškodnění bolesti a ztížení společenského uplatnění a tím k nesystémovému stírání rozdílů mezi jednotlivými druhy nemajetkových újem na zdraví. Další nemajetkovou újmou může být i nemožnost strávit s osobami blízkými Vánoce. Vzhledem k tomu, že tyto svátky jsou v českém kulturním prostředí tradičně spojovány s rodinnou pospolitostí, tj. jsou obvykle tráveny v rodinném kruhu, je ztrátu této možnosti nutno považovat za další nemajetkovou újmu, jejíž existenci není třeba zvlášť dokazovat, byť nelze vyloučit důkaz opaku, tedy důkaz o tom, že v konkrétním případě, např. s ohledem na odlišné sociálně-kulturní zvyklosti dotčených osob či jejich narušené osobní vztahy, taková nemajetková újma nevznikla“. Dle nálezu Ústavního soudu ze dne 9. 2. 2021, sp. zn. II. ÚS 1564/2021, „proti důrazu Nejvyššího soudu na mimořádnost a kvalifikovanou intenzitu v případě dalších nemajetkových újem lze namítnout, že kritéria mimořádnosti a zvláštní intenzity újmy nevyplývají ani z textu zákonného ustanovení, ani z jeho systematiky - u ostatních dvou újem, bolesti a ztížení společenského uplatnění, obdobná kritéria vyžadována nejsou (MALÍŠ, D. Polemika s pohledem Nejvyššího soudu na tzv. další nemajetkové újmy při ublížení na zdraví. Bulletin advokacie, č. 7-8/2019, str. 30 a násl.). V souladu s principem plné náhrady újmy je třeba v rámci kategorie tzv. dalších nemajetkových újem odškodnit vše, co nebylo možné zahrnout pod náhradu bolestného či ztížení společenského uplatnění, jako například duševní útrapy způsobené psychickou újmou, které současný přístup obecných soudů (založený metodikou Nejvyššího soudu a rozsudkem Nejvyššího soudu sp. zn. 25 Cdo 2245/2017 ze dne 11. 1. 2017) náležitě nezohledňuje.“ Odvolací soud na rozdíl od soudu prvního stupně dospěl k závěru, že žalobkyni nárok na náhradu nemajetkové újmy v podobě další škody vznikl. V řešeném případě žalobkyně skutečně ztratila možnost strávit se svými blízkými Vánoce, Velikonoce a další jedinečné okamžiky života jako narozeniny snachy, syna a vnučky. Stav odloučení od rodiny byl dlouhodobý od poloviny prosince

2016 do 22. 8. 2017. Žalovanou nebyla informována, proč ztrácí cit v nohách a přestává mít možnost chodit. Nebyla informována o dalším postupu léčby, trápila se, trpěla úzkostmi a obavami, tedy duševním strádáním, které vybočuje z obvyklé míry duševního nepohodlí spojeného s obvyklým způsobem léčby. Žalobkyně prožívala téměř dva roky strádání spojené s neurogenním střevem, trpěla bolestmi a duševním strádáním, zda přijmout vlastní fungování bez bolesti, ale s vývodem, či trpět bolestmi bez vývodu. Žalobkyně v souvislosti s nepříznivým zdravotním stavem a nejistotou ohledně jeho vývoje po dobu pobytu v nemocnicích brala antidepresiva. Toto její strádání nebylo ohodnoceno v rámci bolestného a ani v rámci ZSÚ. Odvolací soud považuje za částku přiměřenou další utrpěné bolesti žalobkyně po dobu probíhající léčby téměř dvou let 160 000 Kč a tuto žalobkyni přiznal.

33. Pokud jde o námitky žalované, že znalec MUDr. Kutáček nesprávně hodnotil ztrátu životních příležitostí žalobkyně, odvolací soud konstatuje, že znalec si závěry znaleckého posudku při svém výsledku obhájil. Dle odvolacího soudu si lze těžko představit žalobkyni, jak si užije návštěvy kulturního zařízení či kostela se stomií a velmi obtížnou pohyblivostí. Je třeba vzít úvahu i obtížné cestování žalobkyně (nutná dopomoc s nástupem a výstupem z automobilu) a tedy dostupnost návštěvy čehokoli. Navíc naprostá většina kulturních zařízení i kostelů není bezbariérová. Pro úplnost je také třeba uvést, že znalec stupeň obtíže volnočasových aktivit a duchovního života nehodnotil plnou ztrátou, ale pouze částečnou (stupeň obtíže 2 a 3). Shodně tak v položce jiné účelné vnímání (D 120) a jednání s cizími lidmi (D 720).
34. Žalobkyni byly dále přiznány náklady potřebné k uplatnění pohledávky, a to náklady na znalecké posudky MUDr. Hudeho a MUDr. Kutáčka ve výši 29 900 Kč, když se odvolací shoduje se soudem prvního stupně, že tyto náklady odpovídají obvyklé ceně znaleckých posudků.
35. Odvolací soud uzavírá, že v důsledku porušení právní povinnosti žalovanou vznikla žalobkyni újma na zdraví a právo na úhradu nemajetkové újmy představující vytrpěnou bolest ve výši 230 522 Kč, ZSÚ ve výši 2 363 395 Kč, další škody 160 000 Kč a náklady spojené s vypracováním znaleckých posudků 29 900 Kč.
36. Žalobkyni byl dle § 513 a § 1970 o. z. přiznán požadovaný zákonný úrok z prodlení 9,75 % (výše stanovena dle nařízení vlády č. 351/2013 Sb.) z částky 230 522 Kč, z částky 2 363 395 Kč, z částky 160 000 Kč a z částky 29 900 Kč od 14. 5. 2019, dne následujícího po doručení žaloby žalované, do zaplacení.
37. S ohledem na změnu věcného výroku rozhodl odvolací soud ve smyslu ustanovení § 224 odst. 2 o. s. ř. o náhradě nákladů řízení před soudem prvního stupně dle ustanovení § 142 odst. 3 o. s. ř. tak, že úspěšně žalobkyni přiznal plnou náhradu účelně vynaložených nákladů řízení, které sestávají z odměny za 11 úkonů právní služby po 19 460 Kč dle § 7 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, advokátní tarif (dále jen „AT“), z punktu 2 783 817 Kč; a za 11 paušálních náhrad hotových výdajů po 300 Kč dle § 13 odst. 1 a 4 AT ve spojení s jeho ustanovením § 11 odst. 1 písm. a) převzetí a příprava zastoupení, písm. d) kvalifikovaná výzva k plnění, sepsání žaloby, 3x vyjádření, písm. g) 3x účast při jednání, z toho dvakrát za jednání trvající déle jak dvě hodiny. Právní zástupkyně žalobce prokázala, že je plátcem DPH, a proto by bylo přiznáno 21 % DPH ve výši 46 414 Kč po zaokrouhlení. Žalobkyni vzniklé účelně vynaložené náklady na právní zastoupení před soudem prvního stupně celkem činí 267 430 Kč po zaokrouhlení a žalované a vedlejší účastníci na straně žalované bylo uloženo jí je zaplatit v obecné třídní lhůtě od právní moci tohoto rozsudku (§ 160 odst. 1 věta před středníkem o. s. ř.) a na zákonné platební místo (§ 149 odst. 1 o. s. ř.).
38. Odvolací soud z důvody změny věcného výroku rozhodl dle § 148 odst. 1 o. s. ř. (stát má podle výsledku řízení proti účastníkům právo na náhradu nákladů řízení, které platil) o náhradě nákladů státu vzniklých v řízení celkem ve výši 11 126 Kč (přiznané a vyplacené znalecké MUDr. Hude a MUDr. Kutáček) tak, že je uložil zaplatit neúspěšně žalované a vedlejší účastníci na straně žalované

Shodu s prvopisem potvrzuje Jana Hrtánková

České republice v plné výši na účet Okresního soud v Mladé Boleslavi do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

39. O náhradě nákladů odvolacího řízení bylo rozhodnuto dle ustanovení § 224 odst. 2, § 142 odst. 3 a § 151 odst. 1 o. s. ř., a úspěšné žalobkyni vzniklo právo na úplnou náhradu účelně vynaložených nákladů odvolacího řízení spočívající v odměně za tři úkony právní služby po 19 460 Kč dle § 7 AT z punkta 2 783 817 Kč a dále jí vznikl nárok na úhradu tří paušálních náhrad výdajů po 300 Kč dle § 13 odst. 1 a 4 AT ve spojení s § 11 odst. 1 písm. d) sepis vyjádření, písm. k) sepis odvolání a písm. g) účast při jednání. Právní zástupkyně žalobkyně je plátcem DPH, a proto jí by bylo přiznáno 21 % DPH ve výši 12 449 Kč po zaokrouhlení. Účelně vynaložené náklady žalobkyně v odvolacím řízení činí 71 729 Kč po zaokrouhlení, a žalované a vedlejší účastníci na straně žalované bylo uloženo jí je zaplatit v obecné třídní lhůtě od právní moci tohoto rozsudku (§ 160 odst. 1 věta před středníkem o. s. ř.) a na zákonné platební místo (§ 149 odst. 1 o. s. ř.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat dovolání do 2 měsíců od jeho doručení k Nejvyššímu soudu České republiky prostřednictvím Okresního soudu v Mladé Boleslavi. Dovolání je přípustné v případě, že dovolací soud dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně a nebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak. Dovolání není přípustné proti rozhodnutím v části, týkající se výroku o nákladech řízení (§ 238 odst. 1 písm. h) o. s. ř.). Dovolání nelze podat z důvodu vad podle § 229 odst. 1, § 229 odst. 2 písm. a) a b) a § 229 odst. 3 o. s. ř.

Praha 7. dubna 2021

JUDr. Renáta Lukešová, v. r.
předsedkyně senátu